

TELEGRAFUL ROMÂN.

Telegrafulu iese de doua ori pe saptamana: joia si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr. 27. ANULU XII.

Sabiu, in 2 Aprile 1864.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirul cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s. pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Sinodulu.

Siedinti'a II, tinuta in 23 Martiu 1864.

(Continuare si capetu.)

Dupace in caus'a resiedintiei Mitropoliei vorbira dd. Branu de Lemény, dr. Glodariu si Gaitanu, ia cuventulu.

P. Protos. Pope'a, care approbandu cele duse de antevorbitorulu, cere a se face deosebirea cuvenita intre principiu si specialitate. Dintr'alte afla, ca responsulu datu de P. Episcopu: ca adica numai in privinti'a unei mitropolii generale pote raspunde, ear despre o mitropolia speciala nu pote tracta, — a fostu forte bunu, si si Sinodulu in acesta privintia sa se declare.

D. Alduleanu crede, ca s'au facutu abatere dela ordinea dilei. La ordine adica e motiunea dlui Branu: ca sa se priimesca spre cunoscintia responsulu Esc. Sele in privinti'a mitropoliei, eara nu, ca Sinodulu sa raspunda la hotarirea In. Cancellarie aulice.

D. Presiedinte comunica pentru deslusirea lucrulu, ca nu Sinodulu se intraba din partea In. Cancellarie, ci numai Esc. Sea, carele apoi sa intrebe Sinodulu, ca ce doresce a face.

D. Alduleanu nu se indoiesce, ca ceea ce s'a lucratu in privinti'a mitropoliei, s'a lucratu in adeveru in interesulu bisericeii si conformu dorintieloru nostre; asiá incatu Soborulu aru trebui sa recunosca numai cele lucrate prin Escellentia Sea. (Bravo!)

D. Presiedinte enuncia, ca motiunea dlui Capitanu supremu Branu se priimesce din partea Sinodului cu unanimitate. Apoi declara, ca ceea ce a facutu in acesta privintia, n'a facutu dupa parerea sea, ci numai dupa hotarirea Sinodului din 1850, si anume dupa § 11. alu protocolului (cere-lu citeasca.) Apoi continua: Noi n'am avut mitropolia cu titlu de Alb'a-Iuli'a, ci amu avut mitropolia cu titlu de provinciala, a carei resiedintia a fostu Alb'a-Iuli'a, ci mitropolia s'a chiamatu transsilvana, dupacumu vorbesce si o harthia a Patriarchului din Constantinopole despre Mitropolitulu Transsilvaniei. Esc. Sea a disu, ca Sabiulu sa fia; dar deca la Sinodulu fiitoriu voru fi de fatia si ceialalti frati, si deca densii voru pofiti a se asedia centrulu nostru bisericescu intr'altu locu: atunci va remane dupa otarirea aceluia.

D. Macelariu. Deca nu aru fi nici unu altu motivu, bun'a cuviintia insasi ne-aru opri de a decide ce-va in privinti'a resiedintiei, panacandu nu vomu fi la olalta cu ceialalti frati; caci nici noue nu ni-aru place sa decida ei fara noi. E de parere, ca in privinti'a resiedintiei sa nu se aduca nici unu concludu in protocolulu de astadi.

D. Presiedinte apróba tote, dar aru dori ca sa intre in protocolu, ca deslusirea Episcopului in privinti'a acestui punctu (ca adica locul resiedintiei mitropoliei sa fia Sabiulu) nu se priimesce din partea Sinodului; pentruca Esc. Sea trebuie sa aiba o basa firma, pentru de a pote raspunde Presidiului Inaltei Cancellarie aulice.

D. Alduleanu crede, ca Sinodulu adaugerea acesta n'o priimesce numai pentru aceea, pentruca dreptulu de a se declara in privinti'a acesta, compete Sinodului Mitropoliei infiintande. (Asia e!)

D. Presiedinte enuncia, ca Sinodulu s'a declarat in principiu pentru priimirea petitiunei colective din 1862., si numai pasagiulu despre resiedinti'a mitropoliei nu-lu priimesce.

E. Puscaru sen. Deca se va dice, ca dreptulu de a decide resiedinti'a mitropoliei se reserva sinodului mitropolitau, nu e de lipsa a se mai dice, ca Sinodulu nu ncuviintieza cele facute. Sinodulu sa declare, ca priimesce responsulu Esc. Sele de alu seu. —

D. Presiedinte pune acum la ordinea dilei raportulu Epitropiei eparchiale.

Nainte de a se incepe insa citirea acestui raportu, d. Bolog'a face intrebarea, ca n'aru fi aici locul oportunu, ca sa se ia la protocolu propunerea densului in privinti'a innoitei rogari pentru resolvirea petitiunei substernute prin deputatiunea bisericesca? Dr. Petreanu sprijinesce propunerea dlui Bolog'a, adaugendu, ca dupa tramiterea unui felu de ursoriu catre Innaltulu Guberniu sa se convoce unu Sinodu in intielesulu petitiunei colective din 1862., care apoi sa decida in privinti'a infiintandei mitropolii. P. Pope'a partinesce parerea dlui Cons. Bolog'a: ca sa se faca unu felu de ursoriu, in care sa se exprime mirarea Sinodului, ca de si caus'a acesta e santa si drepta, si de si noi de multe ori ni-amu aretatu loialitatea fatia cu impregiurarile de astadi, macarca nu amu avutu dreptulu sa ne bucuramu de acea mitropolia impreuna cu celelalte confessiuni si natii, care se bucura de mai multi ani, vedemu totusi, ca in privinti'a acesta suntemu impedeati. Pentru aceea, crede, noi avemu dreptulu sa proclamamu mitropolia nostra (Voci: Asia e!) si numai din respectu catre In. Regimu mai amanamu lucrulu acesta. Sa rogamu dar pre In. Regimu sa implinesca cererea acesta justa a bisericeii nostre, pentruca nu se afla nici o pedeca, si nici In. Regimu nu va aduce nici unu argumentu, prin care sa restorne argumentele nostre din petitiunea colectiva; ba chiaru si Maiestatea Sea s'au induratu a declara, la punctulu I, ca nu este neaplecatu infiintarei unei mitropolii resaritene romane, ear la punctulu II. in responsulu datu catre In. Cancellaria aulica transsilvana iara-si arata vointia de a concede restaurarea mitropoliei nostre romane.

D. Branu de Lemény cugeta, ca de ore ce mitropolia nostra romana din Transsilvania dupa SS. Canone nici odata n'au incelat a fi si a esiste, ci numai politicescu a fostu apesata si sugrumata; si de ore ce, din gratia preabunului nostru Imperatu, acele legi barbare nu mai sunt, si bisericea nostra astadi este egal indreptatita cu celelalte biserice si independente: Sinodulu pe bas'a fapteloru istorice si a mai multu decatu parintesciloru autografe imperatesci sa recunosca mitropolia nostra ca esistinte, si sa roge pre Mai. Sea a ne concede organizarea mitropoliei nostre si a ne pote declara in privinti'a resiedintiei eii.

D. Puscaru se alatura la parerea antevorbitoriloru, dar crede, ca acesta declaratiune nu mai e de lipsa, deorece acesta s'a facutu prin sinodele nostre precedenti.

D. Alduleanu. Eu deca amu priceputu bine pre d. Capitanu alu Fagarasiului Branu de Lemény, motiunea densului merge intr'acolo, ca noi sa recunoscemu in Sinodulu acesta pe calea protocolului mitropolia nostra romana de reinvicata si sa ceremu dela Maiestatea Sea numai concessiune de a ne pote constitui mitropolia. Mi se pare, ca despre acesta sa facutu amintire si s'a priimitu cu unanimitate, ca sa nu ne abatemu nimicu dela calea acesta, carea amu pornit'o impreuna cu fratii nostri din celelalte provincie.

Deca fratii nostri aru fi aici representati intre noi in caus'a mitropoliei, atunci aru fi terenulu mai usioru, de a ne pune in contielegere cu densii, si atunci amu pote sa declaramu Mitropolia de esistinte; dar noi suntemu numai o parte a provinciiloru acelor'a, ai caroru reprezentanti sunt subscrisi in petitiunea colectiva.

Asia dara eu asiu fi de parere, ca de si aru fi lucru imbucuratori, ca sa priimim motiunea dlui Capitanu Branu, socotescu, ca nu este oportunu, ca noi sa pomenim despre lucrulu, care si pentru ceialalti frati e de mare insemnatate. CREDU, ca noi sa ne tiermurimu pe langa motiunea dlui Cons. Bolog'a, rogandu pre Maiestatea Sea, ca sa ne resolve petitiunea nostra colectiva si atatu de drepta, catu mai in-

graba, remanendu consecuinti pe lângă cele ce amu decisu pâna acumu. (Asiá e!)

Dlu Presiedinte ar dori, ca fiindu acumu lucrulu din toate partile desbatutu si lamuritu destulu, sa se aduca acumu o hotarire. Apoi resuma, ca obiectulu desbaterei este motiunea dlui Cons. Bolog'a, ca sinodulu sa dea unu ursoiu, — o espression, prin carea Escellentia Sea intielege o petitiune noua către Maiestatea Sea, — care sa stea in legatura cu recursulu nostru din anulu 1862. Hotarirea, ce ar urmă, o enuncia in urmatorele: sa se rōge din nou Maiestatea Sea, că sa se indure a deferă pręgratiosu recursulu collectivu din anulu 1862, in toate ramurile lui. Mai departe crede, ca dupa ce s'a hotaritu odata o adresa de multiamita către Maistatea Sea, sinodulu ar poté dōr aduce intr'un'a si rogarea sea, multiamindu adeca mai antăiu Maiestății Sele pentru pręgratios'a resolutiune, ear la svarsitu in câteva cuvinte aducendu si rogarea sea. Aru fi poté necuviinciosu, că intru o adresa de multiamita sa intre si o rogare, in sa in fine — merge si asiá.

Dlu Macelariu: Si sinodulu din 1850 in §lu 11 au esprimatu o asemenea hotarire.

Dlu Alduleanu: Cătu pentru motiune, motiuni suntu dōne: un'a pentru multiamita, alt'a pentru rogamine. Densulu din parte-si crede, ca lucrulu sa se conerēda inaltului presidiu pe lângă rogarea, de a concepe aceste acte cu ajutorulu dd. Secretari, ce remănu in Sabiu; căci alegendu-se o comisiune anumita, se prea indelunga tempulu.

Dlu Presiedinte intrēba, ca de orece Sinodulu a priimitu parerea Escellentiei Sele n'ar fi destulu o rogare către inaltulu presidiu alu Cancelariei aulice transsilvane, că aceeasi sa se intrepuna la Mai. Sea pentru incuviintiarea cererei nōstre?

D. Alduleanu staruiesce, că acēsta rogare sa mērga deadreptulu dela Sinodu la Maiestatea Sea.

D. Presiedinte propune pentru compunerea acestoru chartii pre dd. Protosingelu Pope'a, Assessoru Gaitanu, Pinciu si dr. Tincu, cari crede ca in scurtu tempu voru concepe aceste chartii. D. Gaitanu se rōga a nu se insarcinā cu unu lucru, in privint'a cărui'a nu si-a potutu descoperi parerea, si recomanda pre dlui Cons. Bolog'a că pre celu mai competente la elaborarea acestei adrese. (Se priimesce.)

D. Lengeru intreaba, ca ore nu ar fi mai bine, deca si fratii nostri ceialalti s'aru provocā a alaturā petitiunile lor la petiunea nōstra, de orece si rogarea din 1862 a fostu colectiva?

D. Presiedinte: Nu, nu, D-le! Ei voru sci ce au de a face.

Apoi provōca a se ascultā raportulu Epitropiei eparchiale.

Referintele P. Protopopu Hanni'a espune in câte-va cuvinte, ca un'a din indatoririle, ce le a luat asupra-si Epitropi'a, a fostu si aceea, că sa raporteze Sinodului despre starea fondurilor priimate. Mai antăiu dar va comunicā, ce fonduri a priimitu Epitropi'a, apoi va enumerā unulu câte unulu aceste fonduri din ce au constatu, si n' fine va aretā crescamentulu lor din diu'a priimirei pâna n' momentulu de fatia (22 Martiu 1864.) Dupa acestu raportu Starea de astadi a acestoru fonduri si fundatiuni e cea urmatore:

1. Fondulu Bisericei catedrale 50,002 f. 9 xr., 60 #.
2. Monumentulu Pantasianu 5,917 f. 37 xr. —
3. Fondulu bissericelor serace 1,800 f. — —
4. Fondulu dascalilor seraci 1,867 f. — —
5. Fondulu clericalu noucreatu 7,286 f. 97 xr. —
6. Remasiti'a ajutoriului imperatescu din 1861. pe sēm'a Seminarului 1,142 f. 50 xr. —
7. Fondulu Tipografiei 5,343 f. 7 xr. —
8. Fondulu nou creatu alu Episcopiei 9,820 f. 7 1/2 xr., 2 #.

83,179 f. 07 1/2 xr., 62 #.

afara de realitati, si mai multe amanete private, depuse la Epia. Apoi se rōga, că, de ore ce nu toti Epitropii suntu in Sabiu cu locuinti'a si nu se potu intalni totdeun'a, candu aru cere trebuiuti'a, sa se ia din partea Sinodului alte mesuri pentru administratiunea fondurilor, si anume a se hotari alta Epitropia.

La ntrebarea dlui Presiedinte, raportulu auditu se priimesce; si la propunerea P. Protopopu referinte, adunarea in semnu de multiamita către Esc. Sea P. Episcopu, carele a creatu aceste summe din nimie'a, erumpe in lungi strigate: Sa traiēasca!

P. Protosinchelu Pope'a. Sa traiēasca Epitropi'a! (Sa traiēasca!)

Dlu Presiedinte da acumu spre citire rapor-

tulu despre fundatiunea Franciscu-Iosifiana. (Secretarulu Eforiei, d. Prof. Popescu citeasca raportulu.) Dlu Presiedinte. Si D-loru Efori ai acestei fundatiuni propunu a se aduce o multiamita. (Sa traiēasca!)

D. Dr. Glodariu ia ansa dela obiectulu dilei, pentru de a multiami in cuvinte caldurese diecesei pentru ajutorulu, care precumu allor'a, asiá si densului i'a datu in mai multi ani din fundatiunea Franciscu-Iosifiana. (Sa traiēasca!)

D. Presiedinte aduce acum la ordine Proiectulu impartitu pentru preconsultare intre membrii Sinodului, si poftesce pre Comitetulu respectivu a referi.

D. Alduleanu aduce la cunoscinti'a Sinodului, ca Comitetulu alesu s'au adunatu eri si s'a constituitu, alegendu-si presiedinte si referinti, si intrandu in desbaterea principiala a Proiectului, crede, ca pe siedinti'a urmatore va poté dā atāt'a materialu, incātu Sinodulu sa aiba ocupatiune destula.

D. P. Nemesiu mai scie de unu fondu alu clerului de 30,000 f. asiá numitu greco-neunitu, care se pastreza in cass'a statului, si care aru dori că sa-lu administrāmu noi insine.

D. Macelariu propune, că pentru liniscirea dloru Epitropi sa se alēga o comisiune, carea sa esamineze raporte. D. Alduleanu inca e de parerea acēst'a; dar fiindca luarea socotelor n'aru constā numai in numerarea banilor, ci aru trebui sa cuprinda o esaminare mai afunda, ca adica buna a fostu administratiunea, ori nu? ear pentru o astfelu de cercetare tempulu e prea scurtu, acum sa ia Sinodulu numai la cunoscinti'a raportele aceste; căci in dd. Epitropi cugeta ca avemu deplina incredere. — P. Prot. Hanni'a aduce la cunoscinti'a Sinodului, ca Epitropii decandu au priimitu fondurile, totdeun'a la 1/2 de anu si-au depusu socotel'a inaintea Esc. Sele P. Episcopu si totdeun'a la anulu Consistoriului diecesanu.

D. Presiedinte dissolve adunarea pentru astadi la 1 1/4 ora dupa amēdi.

Siedinti'a III. tinuta Marti in 24 Martiu 1864. Inceputulu la 11 ore.

Escellentia Sea, inviatu de o deputatiune, se priimesce cu acclamatiuni vii. Apoi ocupandu presidiulu, impartasiesce, că protocolulu inca e de totu gat'a, si asiá verificarea lui va remanē pe mai tardiu; si punendu la ordinea dilei raportulu despre proiectu, lu introduce prin cuvintele urmatore:

Sumu convinsu, ca on. membri ai Sinodului voru priimi o deslusire despre proiectulu acēst'a, pre carele l'amu elaboratu si l'amu prezentatu Sinodului, si voru binevoi a ascultā principiile acele de capetenia de mănecare, care mi-au fostu mie de indreptariu. Innainte de toate me descoperu intr'acolo, ca eu nu asiu dori, că cineva dintre membrii Sinodului sa privesca in proiectulu acēst'a alu meu person'a mea, ci dorescu sa privesca numai lucrulu, care se cuprinde in proiectulu acēst'a.

Acēst'a din convingere, din fric'a lui D-dieu, din credintia netiermurita către biseric'a nōstra si canōnele ei, marturisescu aci si inaintea lūmei intregi, adaugendu si aceea, ca eu m'amu aflatu indatoratu la inceputulu, temeulu si temeli'a unui asemenea lucru si proiectu; căci vrēu sa credu, ca prin elaboratulu acēst'a alu meu amu intempinat voi'a intregi nōstre biserici si a factorilor ei.

Prin urmare candu e vorb'a despre pertractarea lucrului acēstui sēu a proiectului ce amu compusu, poté fi fiacarele convinsu in sufletulu seu, ca liberu, adeca fără sfiela de mine sēu de puterea mea (că candu cine scie ce mare putere aru avea unu Episcopu, prin urmare si eu) sa-si descopere parerea sea si tint'a incatrā nezuesce. (Bravo! Sa traiēasca!)

Eu sumu de 18 ani in eparchi'a acēst'a, si fiindca sēu că Vicariu generalu in doi ani, sēu că Episcopu de 16 ani acumu nu m'amu desbracatu de omenire, va sa dica, nu amu incetat de a fi omu si că unulu că acēst'a, ba si că Episcopu amu potutu avē, si amu si avutu slabiciunile mele, dar intrun'a sumu convinsu, ca asup'a biserice, va sa dica, asup'a asiediamintelor bisericesci nu amu gresitu; căci candu erā sa batu sēu sa pedepsecu pre cinevā, l'amu batutu cu pāne, dar nu cu pētra, ba nici ca l'amu batutu sēu pedepsitu de buna voia, căci la mine e ogreutate mare, candu nu pedēpsa, dar' si numai dojana sumu silitu sa dau cuiva. De 18 ani dorescu sa fiu parinte, dar' nu judecatoriu. Candu sumu judecatoriu, implinescu ceea ce prescrie biseric'a. De aci, si fiindca nu amu lipsa sa castigu voi'a sēu bun'a vointia a membrilor acēstui sinodu intr'unu tipu dejositoriu si yatematoriu de caracterulu unui barbatu sēu alu unui Episcopu, pré firesce urmarescu din cele ce amu disu pâna acumu, ca eu astadi, candu se vā incepe prelucrarea, candu se vā incepe preiudicarea pro-

iectului meu, departe sumu, dar de totu departe de ori ce idea preconcepta, de ori ce idea de capriciu s'eu de ide'a aceea, ca eu cu voi'a si cu voint'a amu facutu ceva in elaboratulu acest'a. Ceeea ce amu facutu, sa-mi credeti si ve veti convinge, ca nu amu facutu din capulu meu, ci amu facutu dupa cumu prescrie biserica; insa eu m'amu dusu si mai departe; amu luat positiunea bisericeii noastre, precumu cea din launtru asi'a si cea din afara. Capulu bisericeii noastre e Iisus Christos, lui ne inchinamu; dar candu e vorb'a pentru intocmirea trebiloru bisericesci, cere si inveliatu'r'a bisericeii noastre, cere si crescerea nostra, si cere si intielepiciunea aceea, pe carea trebuie sa o implantamu in inimele nostre, ca sa nu facemu nimicu ceea ce aru ave vrunu tipu de vatemare a cuiva; aci intielegemu vatemarea regimului, vatemarea altoru religiuni crestine s'eu si necrestine; pentru ca eu sumu celu d'antaiu, care dicu: Sa multiamimu lui D-dieu si Imperatului, caci amu castigatu independintia bisericeii noastre.

Dar vine intrebarea, cumu intielegemu noi autonomi'a bisericeii noastre? Eu gandescu, ca precumu eu, asi'a fia care modulariu alu bisericeii noastre intielege aceea, ce cu cuvinte lamurite s'a otaritu in Diet'a tieriei nostre din anulu trecut, unde limpede se dice: ca si biserica nostra e recepta intocm'a si e egal indreptatita cu cele lalte biserici crestine, si pote regula, administra si conduce trebile sele in intielesulu canóneloru si institutiuniloru bisericesci ale sele. Eu sumu celu d'antaiu, carele asiu gresi de totu, candu m'asiu fi incumetatu eu sa punu in elaboratulu meu ceva, ce nu aru fi in intielesulu canóneloru si institutiuniloru bisericeii noastre. Prin urmare numai atat'a rogare amu catra membrii sinodului, ca si ei sa purceda din punctulu de vedere, carele este unicu legalu, unicu legiuitu si unicu asiguratoriu de sporiulu celu bunu alu lucrâriloru nostre, ce ne stau inainte. Din acestu punctu legalu sa purceda, si pre acest'a sa-lu aiba inaintea ochiloru fiesce carele din noi; caci de aci atârna bunatatea si legalitatea lucrâriloru nostre, de aci atârna si aprobarea lucrâriloru nostre din partea regimului, care ca sa aiba si afara de biserica nostra valóre si potere, trebuie sa se astérna spre intarire si inaltului regimu.

La observatiunile, care se voru face, fia in principiu, fia in parti singuratic, din partea membriloru sinodali, eu numai cu unu cuventu voiu raspunde toideun'a, adeca cu acestu cuventu, precum ca cutare observatiune are temeiu in Sânt'a Scriptura, are temeiu in canónele si institutiunile bisericesci, si asi'a eu cu multiamita o priimescu. S'eu voiu dice: Sa mi se intarésca cu vr'unu canonu seau vre-o institutiune a bisericeii, si eu priimescu. Ear ceea-ce nu va corespunde canóneloru si institutiuniloru bisericesci, aceea nu potu priimi, nu din vr'o cerbicositate, ci numai ca sa nu vatemu legea bisericesca si politica; pentru ca in intielesulu canóneloru si institutiuniloru bisericesci, biserica nostra are potere sa-si conduca si reguleze drepturile sele bisericesci. (Bravo!)

Acumu postimu dle referinte!

P a r. P r o t. H a n n i ' a : Esc. T'a si Maritu Sinodu! Dandu-se proiectulu Esc. Vóstre pentru organizarea trebiloru bisericesci, scolari si fundatiunali etc. unei comisiuni, intre cari avui onóre a fi si eu numitu, acest'a in siedintia sea cea d'antaiu, candu s'a constituitu, mi-a datu mie onóre cu alegerea de referintele ei, de referintele lucrâriloru sele, ceea ce fiindu ca a cadutu asupra-mi, a trebuit sa o si priimescu.

Mai nainte de a fi intratu in vr'o lucrare a proiectului acestuia, eu precumu si mai nainte—dar apoi firesce, fiindca atunci nu sciamu, ca tocmai eu voiu fi chiamatu, ca sa fiu organulu comisiunei acesteia—atunci m'amu ocupatu mai pre de parte cu cele cuprinse in proiectu, — acumu insa m'amu ocupatu—dimpredna cu membrii comisiunei-mai cu deadinsulu despre principiele conducătoare ale proiectului acestuia. In siedintia nostra prima, ceea ce amu tinutu in 22 Martiu (3 Apriliu) si dupa constituirea comisiunei, intrebarea cea d'antaiu a venit, cumca sa se lase referintelui a se exprima si enuncia asupra principiului, asupra sistemului si chiaru si asupra impartirii proiectului acestuia? s'eu in comisiune sa desbatemu obiectulu acest'a? si asi'a s'a otaritu, ca 'n comisiune sa ne punemu intrebările acestea si sa le lamurimu si sa ne statorimu punctulu de plecare.

Dupa studiile, ce amu facutu despre principiulu si spiritulu conducatoriu alu proiectului, amu venit acolo, cumca adoplamu principiulu proiectului, si cumca acel'a este de ajunsu ca sa ne conduca in tote, si amu disu, ca tote cate sunt in proiectu, sunt destula, ca sa ne servésca de substratu lucrâriloru nostre; pentru ca incatu se tine de principiulu, care l'amu vedutu ca este conducatoriu si spira in tote ramurile si partile proiectului acestuia, amu vedutu autonomi'a bisericeii noastre in tote partile ei; amu vedutu iarasi a 2 re-

gularea si administrarea totororu trebiloru bisericeii noastre prin ea si de ea, pe temeulu sânteloru canóne; si apoi amu vedutu intrebuintiata si prax'a si usulu, care prin tempu indelungatu—ca tota prax'a si usulu—s'a prefacutu in lege; adeca amu vedutu, cumca spiritulu proiectului e, ca biserica si reguleza si administra trebile sele dupa form'a reprezentativa, prin sinóde de susu pana josu, s'eu din contra de josu pana susu.

Amu vedutu mai departe in proiectu acea impregiuraro basata pe canóne, adeca participarea partiloru organice bisericesci mai mici la afacerile bisericeii celei mai mari, — dela parochia pana la mitropolia. Si asi'a vedindu proiectulu Esc. Sele condusu de spiritulu acest'a, l'amu priimitu de alu nostru si pe temeulu lui amu purcesu mai departe in lucrările nostre.

Lucrările nostre au trebuit sa le intocmimu dupa tempulu fisicu, care, dupa si in asemenare cu materialulu de lueratu, este forte scurtu. Dupa cumu noi cu totii, cati suntemu aci suntemu convinsi, asi'a si membri comisiunei seimu, ca Esc. Sea, ca unu barbatu, nu numai alu bisericeii, ci carele au imbetranitu in institutiunile si s'a ocupatu cu asiediamintele ei, ceea ce a pusu in proiectu, este unu lucru defecatu, este unu lucru temeinicu; insa de ore ce este chiamatu Sinodulu, si cu chiamarea Sinodului Esc. Sea a lasatu proiectulu din manile sele, si ceea ce va esi din Sinodu, numai este alu Escellentiei Sele, ci alu Sinodului: pentru aceea atentiunea comisiunei nu a potulu fi numai superficiala, ci a trebuit sa petrunda in proiectu mai afundu. Numai decatu la inceputu ni s'a infatisiatu o greutate forte mare, provenita din positiunea, carea o cuprindemu si carea o cuprinde si ocupa Sinodulu de fatia, fatia cu cele ce se cuprindu in proiectulu acest'a; adeca mai chiaru: proiectulu acest'a are sa devina unu regulamentu, are sa devina o lege, care sa reguleze afacerile bisericesci, scolare si fundatiunale din o provincia bisericesca mitropolitana.

Eri tocm'a a fostu verb'a aci despre mitropolia si despre aceea, ca ce felu de mitropolia ne intipumu noi, in ce felu de mitropolia credemu si ce felu de mitropolia amu cerutu si ceremu? Si s'au disu, ca noi ceremu o mitropolia, carea sa cuprinda pre langa dieces'a nostra Tranna si partile, care o data s'au tinutu de ea; adeca Ungaria, Banatulu si Bucovina, cu o vorba noi ceremu o mitropolia pentru tota biserica gr. or. romana din statele austriace, pana candu noi aci cuprindemu numai loculu unui sinodu eparchiale transsilvanu. Si asi'a ni-amu pusu intrebarea: ore sta in competintia nostra, ca sa ne lasamu in elaborarea unui regulamentu si pentru partile acelea, care astadi nu sunt reprezentate aci? si raspunsulu ni-a fostu, ca nu suntemu competinti, ca nu cumva cei nerepresentati aicea sa dica: Voi ati facutu ceva de noi fara de noi, prin urmare pre noi elaboratulu vostru nu ne pote oblega. Framentandu-ne noi multu tempu, cum sa trecemu preste greutatea acest'a, nu amu aflatu alta cale, fara ca maritulu Sinodu la unu locu potrivit sa se dechiare, ca pentru partile aci nerepresentate, regulamentulu acest'a bisericescu, vine a se privi numai ca unu proiectu (Esc. Sea Dlu Presiedinte: forte bine!) si numai pentru biserica nostra astadi aci reprezentata, ca o lege obligatoare.

Impregiurarea acest'a ni-a rapitu doue ore, pana ce amu trecut numai preste titulu cartii. Purcediendu noi din temeurile amintite, amu deslegatu si delaturatu pedec'a, ce ne sta inainte in privintia acest'a, si crediendu ca cele cuprinse aci, sunt numai pana atunci proiectu, pana ce nu sunt priimate de Sinodu, ear dupa aceea trecu pentru noi in regulamentu, amu statoritu, cumca titulu cartii acesteia sa fia „Reglamentu pentru organizarea trebiloru bisericesci, scolare si fundatiunale romane de relegea gr. or. in statele austriace, propusu de Esc. Sea Eppulu Bisericeii gr. or. in Ardelu Andreiu Br. de Siagun'a, pertractatu si statoritu de Sinodulu eparchiei ardelene, conchiamatu si adunatu in Sabiu in 22 Martiu 1864.“

Dupa ce acest'a s'a priimitu cu unanimitate din partea tuturor fratiloru comembri ai Comisiunei, amu trecut numai decatu mai departe si adeca la introducerea si amu facutu chiar si introducerea Esc. Sele de a Soborului, schimbandu numai in stilu person'a prima in a trei'a persona d. e. in locu de „eu proiectezu“ noi amu disu „Soborulu statoresce.“ etc. —

(Va urma.)

S a b i i u 1 Aprilie. (Felurite.) Comitétulu Asociatiunei transsilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu a tinutu eri, dupa obicei, siedintia sea lunaria. Speramu, ca pe numerula venitoriu vomu pote comunica protocolulu siedintiei, carea dealtmintrea s'a ocupatu numai cu lucrari curente. — Astadi fu alegerea de Parochu la biseri-

„Că din celate de aici, și se alese cu unanimitate profesorului în institutul diecesanu Z. Boiu. — Eri noapte și eri de di a ninsu mai neîntrerupt; oamenii sunt îngrijiti, că nu cum-va să năghietie, căci atunci nu numai pomele, dar și semenaturile și viiele aru patimi; astăzi nău s'a topitu mai de totu, și tempulu e caldu și serinu. —

Principatele române unite.

„Spre a cunoște lectorii noștri patriotismul și persistența, cu care lucră Domnitorul Românilor pentru binele patriei sale, le cerem atențiunea asupra următoarelor fragmente de acte diplomatice, publicate în fôia periodică *Autografulu*. Totu din aceste acte voru vedé și intențiunile poteriilor amice și inimice (Noi reproducem numai unul. Red.)

„O depesă dela Londră sosita eri la o ambasada anunțată, că Angliă —și propune să supună la poteriile cele mari cestiunea dirimării fortaretiilor dela Corfu. Austriă este singura, care a facutu cunoscutu până acum opiniunea sa: că protesta contră neatingerei acestor intări. D. Comite Ludolf s'a espresu foarte categoricu în această privință într-o convorbire, care a avutu cu Fuad pasia și Aali pasia: „N'ar înțeleg, a dîsu elu, să nu se unescă Pôrta cu cabinetulu său că să arete periculiile, ce trebuie să resulte neapăratu pentru provinciile occidentale ale Turciei din Europă din darea insulelor Ionice Greciei cu forteretiile, ce a constituit Angliă acolo. Me temu multu că Fuad pasia, care a asociatu fortuna Turciei și pe a sea la Angliei în Oriente, să nu împingă complesința până să închidă urechile la aceste consilii dictate cu toate acestea de cea mai elementară prudență.”

„Sperasem, că Pôrta va fi înțelesu în fine ceea ce-i urdiesc Angliă punendu pe de o parte, pe unu pensionariu alu ei pe tronulu Greciei, și ceea ce-i prepara, împedcându, de alta parte, pe Principele Romaniei a luă dela 13—15 milioane de franci, cari represintă veniturile monastirilor închinăte la Săntele Locuri, și cari trebuie să treacă din mâinile patriarhului grecu, care are dreptu, după această putere, asupra lor, în mâinile regelui Georgiu în diuă, cându Pan-Elenismulu, condusu de Angliă, va intră în luptă deschisă cu Pan-Slavismulu. Vai! m'am încelatu. Totulu se face după placerea Marelui-Vizir. Afară de Aali pasia, care nu perde din vedere greutatea, ce a facutu situațiunei Turciei prin politică ce inaugurează Angliă, dară care nu mai cutăza a avea o opiniune contrară cu a lui Fuad pasia, nu vedu decât un membru său doi din cabinetu, capabili să scape de funestă domnire ce exercită celu din urma împregiurulu lui în diuă, cându, cu ajutorulu diplomatiei europene, fu înălțatu în postulu de Mare-Vizir.

„Grecii nu se gâdiesc la nimicu mai multu, decât la absorbirea Turciei europene. Unu organu speciale de Pan-Elenismu va apăre în adevăr la Atenă în lună viitoră sub titlulu de *Steuă Grecăscă*.

„Toate contribuiesc, cum se vede, la triumful marelui și nău. D. Muesurus și D. Fotiades veniseră oficialmente dela Londră și dela Atenă că să termine cele din urma dificultăți, ce se rădicaseră între densii în privința succesiunii cumnatului lor, repozatulu principe Vogorides, însă în realitate avea să sustină candidătura St. sele Antimos la tronulu patriarhale din Constantinopol, și că să dea explicații în privința afacerilor grecesci.

„Principele Cuza este meru foarte tare atacatu aici. Me voiu margini a dice, că, afară de înalte cuvinte politice, ce v'am enumerat și care milită în favoarea proiectului asupra monastirilor, deca voiesc cineva în adevăr îmbunătățirea stărei materiale și creșterea proprietății Principatelor-Unite, nu ar potă blama pe Principe, că voiesc să se scape de cursele, ce-i întinde inaugurarea disului pe sine regimul constituțional în Romaniă. Deca membrii camerei aru fi fostu animați de aceleasi sentimente că Principele pentru binele patriei, aru lasă odata pentru totdeună acea opozițiune meschina, sicanatorie, plină de personalități și dictată de interesulu privat, și i'ar da unu concursu francu și leale, spre a dotă în fine țieră cu reformele de cari are atâtă trebuință.

„În adevăr nu aru fi de miratu, că principele să facă unu act de energie, proclamându în data închiderea camerei ce e să se convoce curendu, și apoi să facă apelu la națiune.”

„Bucimulu.”

„Reformă serie:” În fine legea cea mare întemeiată a naționalității române, legea care va da viață la atâtea sute mii de țărani napăstuiți de secolu, desmosteniți de drepturi și considerați ca străini în țieră lor, legea, care va pune temelie existenței și viitoru lui patriei noastre, legea rurală asigurătoare drepturilor cultivatorilor, și intereselor proprietarilor noștri, și dela a cărei soluțiune atârna în mare parte consolidarea

viitorulu nostru politic și social, se va luă în dezbateri în zilele acestea de către adunarea legislativă, care și cu această ocaziune, sperăm, că va probă lunei patriotismulu și se va arăta că o adevărată reprezentățiune națională.

Cu toate propagandele reu-vitoare, ce se facu din partea inamicilor progresulu și ai binelui comunu, și pe care ministerulu vine a le demască în publicu și a le stigmatiza precum se cuvine printr-o circulară către prefecți, credem că bunulu simțiu alu locuitorilor acestei țieri va triumfă contră celor ce doresc să propaga pîrea naționalității române; credem, că rătăcimentulu și simțimentulu de dreptate alu proprietarilor noștri i va face să disprețuiască ori ce șiopte și propagande, ce se facu în contră în proprietarierei, că voru ascultă și voru dezbate cu sânge rece această mare și sântă cestiune, dela soluțiunea cărei atârna binele și prosperitatea națiunii noastre, și fiindu incredințiatu că nici unu bine nu se poate realiza fără sacrificii.

Gvernulu, prin această cestiune s'a pus pe teremulu celu mare și mantuioriu alu viitorulu, și pe acestu terem va fi a totu puternicu și triumfatoriu, căci va avea națiunea întreaga cu densulu. Dea Domnedieu, că și adunarea legislativă să-lu imiteze și să-lu însotască pe această cale, și ea va fi bine cuventată de națiune și posteritate; ear deca adunarea va parasi principiulu ecității și alu binelui publicu și se va conduce de interese esclusive și particulare, atunci totă viață va fi a ei, și răspunderea va cădea numai pe densă.

Prospectu politicu.

Ni se spune în toate zilele despre contrageri de trupe către frontariile Romaniei. Nu scim, de sunt adevărate și cu atât mai puțin amu poté sci causă acelor contrageri, cându ele aru fi adevărate. Se vorbește de organizări revoluționari. Firesc acumu, după ce Garibaldi e asediatu în Angliă, după ce Mazzini încă e acolo și cialaltii se atla iarasi prin Italiă etc. etc., trebuie să fie alții, cari cauzează sgometele aceste neliniștite între oameni.

Noi credem, că revoluționarii cei din Romaniă voru fi totu camu de categoriă celui de deunadile, de care ne spune unu diuariu magiaru, că unu aventurasiu unguru avendu poșta să-si ofere viață Poloniei, au cautatu să treacă în Moldovă. La trecerea lui avu nenorocirea de a fi prinsu de unu plaiesiu român. Amendoi ajunseră la unu riu, peste care ducea o punte îngustă. Aventurasiulu pretinse a merge plaiesiulu înainte, și elu venindu dinapoi au împinsu pe plaiesiulu român de pe punte în parău și au fugitu apoi în Poloniă să-si facă chefulu cu Russii. Plaiesiulu, dice acelu diuariu, adi nu mai merge elu înainte pe punte, cându prinde câte unu revoluționariu de acestia, ci i ia din apoi și i lifera diregatoriilor respective.

Romaniă nu are de cugetu a nepăcini imperiile învecinate, avendu lipsa însăși de pace și linișce; ea au datu dovedi, că-si știe prețiu neutralitatea cându vrura Poloniă să insulte vadiă Romaniei; ea fără de aceea se ocupa adi cu crearea de legi pentru întărirea linișcei și ordinii interne. Cu toate acestea gazetele de Viena ne alarmă, și cu deosebire cele rusesce descriindu Romaniă că cuibu alu tuturor relelor din Europă.

În zilele din urma se pară a se mai linișci politica față cu Romaniă, și la ordine pasiesc Serbiă. Descrierea lucrurilor de aici e astfel, încatu nu scim, oră cându ne va sosi știri telegrafice despre încalierarea Serbilor cu Turcii. Aprindenduse resbelulu odata aci, aru încinge totu imperiulu turcescu, și acestă pentru identitatea popoarelor și a jugului acestor popore.

Diplomatia, care căra apa la Londonu să stingă foculu resbelului din Schleswig—Holstein, va găsi mijlocu de a potoli și orientulu, că disoluțiunea să meargă încetu și de asiă, încatu, cându va fi odata imperiulu otomanu adormitu, să nu se simta nici o sguindire.

În Londonu voru decide mâne poimane diplomatiei sôrtea ducatelor, pentru care se pörta adi resboiu. Sufragiulu universalu este și adi încă la ordinea zilei.

Din Italiă se spune, că Papă nu au fostu în stare să se urce la locul obicinuitu, de unde binecuventă în diuă de Pasci cetatea și lumea, ci au fostu purtatu până în biserică cu lectică. În tempulu cându avea să seversiască actulu binecuventărei, au cădintu la pamentu, fără sci ceva de sine, în urmă cărei întemplări fu dusu mai înainte în capelă ss. sacrameinte și apoi acasă.

Diurele ultramontane spunu, că Papă s'aru fi aflandu iarsănatosu.

Doi lucruri momentose mai înregistrăm, și adică călătoriă principelui Napoleonu la Stockholm, și intrarea în Cabinetulu Angliei a Lordului Clarendon, unu amic alu ideii congressulu europen.